

Nooit gedacht dat hij missionaris zou worden, maar op zijn 36ste is pater Stijn Van Baelen intussen wel overste van de salvatorianen in Venezuela. Boordevol plannen om jonge mensen in de armste en meest onherbergzame streken van het land weerbaar te maken en hen het geloof door te geven, sticht de congregatie er school na school. Hetgeen onmogelijk zou zijn zonder de steun van de wereldwijde Kerk.

Lieve Wouters

‘Me dienstbaar weten maakt me gelukkig’

JE MOET er wat voor over hebben om de paters salvatorianen in Hamont-Lo te vervoegen. Eens het kleine gehucht in de Noorderkempen bereikt echter, heb je geheid ogen op stokjes. Klooster annex school vormen een indrukwekkend gebouwencomplex. Aan het klooster werd bovendien nog niet zo lang geleden een nieuwe vleugel in moderne stijl bijgebouwd. En wie mag ik hier komen interviewen? Een niet onknappe pater, amper ouder dan ikzelf. Huh, roepingen crisis?

Stijn Van Baelen is vandaag net de helft van zijn leven salvatoriaan. Prompt na zijn humaniora klopte hij aan op de deur naast de school. Het noviciaat volgde hij in Duitsland, waarvan de priester afkomstig was die de congregatie in 1881 stichtte. Filosofie en theologie studeerde hij in Leuven, waar hij actief werd in de jongerenpastoraal, onder meer als coördinator van een peda voor een kleine honderd studenten. Even werden de studies onderbroken voor een stage in Spanje, waar de jonge salvatoriaan een taal leerde die hem nog van pas zou komen.

Zeven jaar na zijn intrede legde Stijn Van Baelen dan zijn eeuwige geloften af, nog eens drie jaar later werd hij tot priester gewijd. De achttienjarige kreeg dan ook tijd om zijn roeping te laten rijpen. Het internationale karakter, het bekendmaken van Jezus als Redder (*salvator*) via vorming in alle delen van de wereld, behoort tot het charisma van de salvatorianen. De jonge pater liet zijn blik op die wijde wereld gewillig verruimen en al gauw ontstond bij hem de bereidheid om zijn Limburgse roots te verlaten en te worden uitgestuurd.

- En toen kwam er een vraag uit Venezuela.

De sociale inzet die de congregatie met de verkondiging gepaard laat gaan, sprak me aan. Ik zag het wel zitten om dat charisma in Venezuela mee vorm te geven. Zo ben ik dan in december 2001 vertrokken. De eerste vier jaar was ik opleidingsverantwoordelijke van onze novicen, sinds twee jaar overste van de salvatori-

aanse gemeenschappen in het land.

We zijn in het totaal met zes Belgen, twee Spanjaarden en twaalf Venezolanen. Dit jaar beginnen bij ons drie autochtone kandidaten, twee Peruanen en twee Congolezen. De meeste van onze projecten worden nog gedragen door blanken, maar die hebben dringend opvolging nodig. Vorming ligt dus in het hoogste laatje. En dan bedoel ik vorming in de brede zin van het woord, zoals het in de lijn ligt van onze spiritualiteit: te beginnen bij de scholing van kleine kinderen in de armste wijken.

- De salvatorianen vieren hun vijftigjarige aanwezigheid in Venezuela. Hoe begon het verhaal?

De plaatselijke bisschop wees onze congregatie een halve eeuw geleden een parochie toe in de sloppenwijken van hoofdstad Caracas. Enige tijd later was hij zo onder de indruk van het geleverde werk, dat de congregatie er een parochie bij kreeg in het rijke deel van de stad. Daar bleken de mensen gevoelig voor de miserebele situatie in de zusterparochie en er ontstond een vruchtbare

© Mine Dalemans

band van solidariteit. Sinds 25 jaar hebben we een derde parochie, in een arme wijk in San Felix even buiten Caracas. Daar richten we ons met de hulp van zusters augustinessen, en sinds één jaar ook salvatorianessen, op de vorming van kinderen en moeders. Zes jaar geleden ontstond nog een nieuwe communiteit in Merida aan de voet van de Andes. Ook hier staan we in voor onderwijs aan kansarme kinderen.

- Venezuela haalt geregeld de krantenkoppen met zijn flamboyante president.

Als kandidaat van de arme bevolking is Chávez wellicht goed begonnen. Ik wil onze werking niet in het gedrang brengen door nu kritiek te geven op het regime. Er zijn al religieuzen het land uitgezet. Momenteel wordt ermee bedreigd kerkgebouwen en scholen te confisqueren, terwijl armoede en geweld alleen maar toenemen.

- Hoe beleven jullie de situatie op het terrein?

Elk weekend worden in het land zeventig tot tachtig mensen ver-

moord, de helft in de hoofdstad. Er gaat geen week voorbij zonder dat we voorgaan in een uitvaart om iemand die gewelddadig om het leven is gekomen. Vorming is de enige uitweg uit die uitzichtloze situatie. Op vraag van de ouders en leerlingen begonnen we nog niet zo lang geleden met een middelbare school in onze parochie in Caracas. De scholen van de staat zijn verafgelegen, het niveau ligt er lager en het is gevaarlijk voor jongeren om zich buiten hun eigen buurt te wagen. Elke avond zijn er gevechten op straat door drugsbendes, maffia en straatkinderen.

Dit schooljaar starten we nog een nieuwe middelbare school. En we hielden een project voor verwaarloosde kinderen boven de doopvont. We scholen ze zo snel mogelijk bij, geholpen door vrijwilligers die op hun beurt een gepaste vorming krijgen, zodat de

kinderen terug bij het reguliere onderwijs kunnen aansluiten. Voor dit project ontvangen we geen subsidies van de staat. We staan zelf in voor de lonen van de leerkrachten.

Hetzelfde geldt voor een basis-schooltje dat we kort geleden overnamen van de dominicanen in een barakkenwijk die officieel niet bestaat. De huizen zijn er onbewoonbaar verklaard en staan op instorten, maar de mensen kunnen nergens anders naartoe. De dominicanen vonden de situatie er niet meer veilig genoeg...

- En de gebruikelijke pastorale taken?

Natuurlijk zijn we ook daar mee bezig. Jaarlijks hebben we wel duizend communicantjes. Gelukkig is er een groot aantal catechisten en geëngageerde leken die zich op allerlei wijzen mee inzetten voor de Kerk. Mensen helpen om hun geloof te verwoorden, om te groeien in geloof en daardoor uitzicht te krijgen en op te staan uit hun miserie, dat is voor mij de sleutel van het christendom. Het Rijk Gods moeten we hier op aarde realiseren, door tegelijk getuige en werktuig te zijn van Gods goedheid.

We zijn ook druk in de weer met roepingenanimatie. Drie confraters zijn vrijgesteld om jongeren te begeleiden die misschien ook onze weg willen gaan. Er worden zowel ludieke als bezinnende en sociale activiteiten georganiseerd. Ja, die bereidheid tot sociale inzet is een belangrijk criterium voor ons om te kijken of iemand tot onze gemeenschap wil en kan toetreden.

- U ziet er een gelukkige mens uit.

Voor mij ligt de sleutel tot geluk erin jezelf dienstbaar te weten. Dat doet me denken aan Jezus en de Samaritaanse bij de waterput. Hij zegt haar niet hoe ze haar kruik moet vullen, maar vraagt haar zich dienstbaar te maken door Hem te drinken te geven. Als een kind dat je jaren geleden van de straat plukte, een diploma haalt, dan kan je je geluk niet op.

Het Rijk Gods moeten we hier op aarde realiseren, door tegelijk getuige en werktuig te zijn van Gods goedheid